

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.
ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 1996 – 2012

του

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΡΓΑΚΗ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

2017

Υποβληθείσα στη Σχολή Νομικών και Κοινωνικών Επιστημών
σε εκπλήρωση
των απαιτήσεων για την απόκτηση
του Πτυχίου του
LLM

Σελίδα εκ προθέσεως κενή

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.
ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 1996 – 2012.

Διπλωματική Εργασία

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

Επιβλέπω Καθηγητής

ΔΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΗΣ

Εξεταστική Επιτροπή

[Ονόματα Μελών Εξεταστικής Επιτροπής]

Κοσμήτορας/Διευθυντής Προγράμματος

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

Αφιέρωση

Η παρούσα διπλωματική εργασία είναι αφιερωμένη στην οικογένεια μου, τη σύζυγό μου Πηνελόπη και τις κόρες μου Λαμπρινή και Αικατερίνη, καθώς υπήρξαν πάντα δίπλα μου με αγάπη και υπομονή!!! Συμπαραστάτες στις δύσκολες στιγμές μου με βοήθησαν να αντεπεξέλθω στις προκλήσεις καθ' όλη τη διάρκεια των ακαδημαϊκών μου σπουδών.

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου, κ. Γ. Μαρή, για την ευκαιρία που μου έδωσε να ασχοληθώ με ένα τόσο ενδιαφέρον και σύγχρονο θέμα. Τον ευχαριστώ ακόμα για την υποστήριξη, τις συμβουλές του, καθώς και τη βοήθεια που πάντα μου παρείχε με τόση προθυμία. που για έξι περίπου μήνες, από την πρώτη έρευνα μέχρι το τελικό γράψιμο, μου συμπαραστάθηκε και με βοήθησε απεριόριστα, λύνοντας τις απορίες μου και βγάζοντάς με από πολλά αδιέξοδα, πάντα με όρεξη και υπομονή. Ελπίζω να είναι εξίσου ευχαριστημένος από τη συνεργασία μας.

Στην Κρήτη εκφράζουμε τα συναισθήματά μας με μαντινάδες!!!

Αφιερώνω λοιπόν την παρακάτω μαντινάδα στον άνθρωπο και Άντρα, κ. Γ. Μαρή!!

Άντρας θα πει να χεις αρχές αισθήματα και τρόπο

να προκαλείς το θαυμασμό των αλλωνών ανθρώπω.

Περίληψη

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι η παγκόσμια κοινότητα είναι αντιμέτωπη με μία διαρκή και έντονη οικονομική κρίση. Τα οικονομικά προβλήματα ξεκίνησαν από τις αγορές των ΗΠΑ και στη συνέχεια επηρέασαν όλες τις χώρες του κόσμου ανάμεσά τους και αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλο που κάθε φορά που επηρεαζόταν μία χώρα από την οικονομική κρίση, λαμβάνονταν μέτρα μεμονωμένα και κατά περίπτωση, έγινε φανερό ότι οι χώρες θα έπρεπε να έχουν συντονιστεί και να ενεργήσουν από κοινού.

Στην Ελλάδα, η οικονομική κρίση αν και άργησε να κάνει την εμφάνισή της, παρόλα αυτά είχε επιπτώσεις τεράστιες. Συσσωρευμένα προβλήματα κακής διαχείρισης, τόσο του δημοσιονομικού τομέα όσο και του φορολογικού συστήματος, διόγκωσαν το ήδη τεταμένο κλίμα και αύξησαν τις αρνητικές επιδράσεις στην ελληνική οικονομία. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα εντοπίστηκε κυρίως στο δημοσιονομικό έλλειμμα, στο δημόσιο χρέος και στο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών που είχαν ανέλθει σε επικίνδυνα επίπεδα συγκριτικά με το ΑΕΠ.

Πιο συγκεκριμένα, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία, είναι το γεγονός των πολλών και συχνών μεταβολών στην ισχύουσα φορολογική νομοθεσία καθώς και στα προβλήματα που έγκειται στην παραοικονομία και στην φοροδιαφυγή και φόρο-αποφυγή.

Η διεθνής αντίληψη για ένα κράτος που δανείζεται αρκετά, δεν έχει σταθερή φορολογική νομοθεσία και που αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά διαφθοράς, αποτρέπει την προσέλκυση επενδύσεων. Οι επενδύσεις αποτελούν μια σημαντική πηγή για να βελτιώσει τη θέση της η Ελλάδα στη διεθνή οικονομία. Για το λόγο αυτό, η φορολογία θα έπρεπε και θα πρέπει να εξυπηρετεί την σταθεροποίηση της οικονομίας, να είναι δίκαιη και αποτελεσματική, ώστε να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω προβλήματα όχι μόνο την περίοδο της κρίσης αλλά και διαχρονικά.

Η εργασία παρουσιάζει την παρούσα φορολογική εικόνα της Ελλάδας και κάνει μία ιστορική αναδρομή στην φορολογική πολιτική που επικράτησε από το 1996 έως το 2009. Βασικός στόχος της είναι η όσο το δυνατόν πληρέστερη αποτύπωση και ανάλυση της φορολογικής πολιτικής που επικράτησε στην Ελλάδα την εξεταζόμενη περίοδο.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται για να ορίζουν την έννοια του φόρου καθώς και ο χαρακτήρας του. Στη συνέχεια αναλύονται οι λειτουργίες καθώς και οι διακρίσεις που έχουν προκύψει από την βιβλιογραφία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η φορολογική εικόνα της Ελλάδος, οι μεταρρυθμίσεις και οι αλλαγές που έχουν συμβεί κατά το εξεταζόμενο διάστημα καθώς και όλες οι αναμενόμενες αλλαγές, που στόχο έχουν να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες και να βελτιώσουν την οικονομική θέση της χώρας.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αποκλίνουσες συμπεριφορές έναντι της φορολόγησης. Παρουσιάζονται οι έννοιες της παραοικονομίας, της φοροδιαφυγής, και της φόρο-αποφυγής καθώς και οι προσδιοριστικοί παράγοντες που οδηγούν σε τέτοιες συμπεριφορές.

Τέλος στα συμπεράσματα περιλαμβάνεται η εξαγωγή συμπερασμάτων.

Επομένως, η παρούσα εργασία προσεγγίζει το ελληνικό φορολογικό σύστημα αρκετά χρόνια πριν την οικονομική κρίση (το 1996) έως και τα πρώτα χρόνια εμφάνισής της στην Ελλάδα, ασχολείται με ένα αντικείμενο, το οποίο αποτελεί κομμάτι της καθημερινής του ζωής. Η διαχρονικότητα του θέματος καθώς και το μεγάλο ενδιαφέρον για έρευνα, η οποία θα προσθέσει ένα μικρό λιθαράκι σε παρόμοιες ερευνητικές προσπάθειες ήταν τα στοιχεία που οδήγησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου θέματος.